

С. Горбатюк

СОЦІОГУМАНІТАРНА КОНЦЕПЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ЦІННІСНИЙ ВИМІР

На підставі аналізу права ЄС обґрунтовано роль ціннісної компоненти як головного елементу в системі забезпечення соціогуманітарної безпеки. Враховуючи європейські перспективи України та сучасні умови соціогуманітарного розвитку суспільства, обґрунтовано завдання держави у сфері впровадження європейських цінностей у життєдіяльність українського суспільства.

Ключові слова: соціогуманітарна безпека, публічне адміністрування, європейські цінності, Європейський Союз.

На сьогодні без прагнення до належного рівня соціогуманітарної безпеки важко уявити життя європейської спільноти. Нові риси XXI ст., пов'язані з процесами глобалізації, загостренням етнічної, релігійної нетерпимості, дискримінації за різними ознаками, зростанням локальних воєнних конфліктів, спадом національних економік, поширенням бідності, зміною якісних параметрів соціальної структури суспільства, обумовили потребу у спільному подоланні викликів сучасності і прискорили процеси європейської інтеграції в координатах європейських цінностей. Визначення європейської інтеграції зовнішньополітичним пріоритетом України знайшло відображення в усіх стратегічних документах держави. На правовому рівні прагнення розвивати відносини з ЄС вперше було закріплено у Постанові Верховної Ради України від 02.07.1993 р. "Про основні напрями зовнішньої політики України", у якій зазначалося, що перспективною метою української зовнішньої політики є членство України в Європейських Співтовариствах за умови, що це не шкодитиме її національним інтересам, а з метою підтримання стабільних відносин з Європейськими співтовариствами Україна підпише Угоду про партнерство і співробітництво, реалізація якої стане першим етапом просування до асоційованого, а згодом – повного її членства у цій організації [1]. На шляху дипломатичних переговорів, адміністративної роботи, громадських ініціатив у процесах європейської інтеграції, українське суспільство доклало чимало зусиль для розвитку відносин із ЄС з метою переходу від партнерства і співробітництва до політичної асоціації та економічної інтеграції. Результат багаторічної праці увінчався підписанням Угоди про асоціацію між Україною і ЄС, яка була ратифікована Законом України у 2014 р. [2] і вступила в силу у повному обсязі 1 вересня 2017 р. Серед цілей асоціації – поступове зближення Сторін, засноване на спільних цінностях, посилення політичного діалогу у сферах взаємного інтересу і співробітництва для забезпечення верховенства права та поваги до прав людини і основоположних свобод. Оскільки впровадження європейських стандартів у соціогуманітарну сферу є одним із пріоритетів політики України з огляду на міжнародні зобов'язання держави у контексті європейської інтеграції та потребу забезпечення соціогуманітарної безпеки в країні, актуалізується проблема детального і системного вивчення досвіду ЄС у цій сфері на основі ціннісних конотацій його концепту людиноцентризму.

Процеси європейської інтеграції завжди знаходились у полі уваги наукової спільноти. Зважаючи на вплив європейського досвіду на розвиток державного управління, в Національній академії державного управління при Президентові України було виконано низку дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук, серед яких дослідження І. Грицяка “Розвиток європейського управління в контексті впливу на державне управління в Україні”, В. Баштанника “Реформування державного управління в контексті європейських інтеграційних процесів”, О. Оржель “Управлінський вимір згуртування Європейського Союзу”, В. Стрельцова “Ціннісна доктрина державного управління європейськими інтеграційними процесами” тощо, в яких авторами обґрунтовується сутність процесів європейської інтеграції крізь призму удосконалення вітчизняної управлінської практики.

Окремим предметом наукових пошуків стала тематика підписання Угоди про асоціацію України і ЄС, чому присвятили праці такі українські вчені: І. Бураковський, Л. Віткін, П. Гайдучкий, Г. Зикін, О. Пижик та інші. Комплекс робіт присвячений дослідженню спільних політик ЄС.

Потужною джерельною базою дослідження Євросоюзу слугують ухвалені у рамках інституцій ЄС документи, опубліковані результати моніторингів, аналітичні видання, звіти.

Водночас, незважаючи на численні наукові праці, роботи експертів та аналітиків, доводиться констатувати відсутність комплексного дослідження політики ЄС у сфері забезпечення соціогуманітарної безпеки та її впливу на процеси соціогуманітарного розвитку у глобальному, регіональному, національному вимірах з позиції ціннісного виміру Євросоюзу. Тому метою статті є розкриття комплексу конструктивних принципів і поглядів на цінності, що закріплені у правових актах і діяльності інституцій ЄС, у контексті їх впливу на соціогуманітарну безпеку.

У творенні сучасної парадигми соціогуманітарної безпеки ЄС в умовах кризи, зумовленої процесами глобалізації і внутрішніми суперечностями, посилюється значення соціальних та гуманітарних прав людини. Соціокультурна динаміка актуалізує пласт потужних структурних елементів механізму управління на глобальному, регіональному, національних рівнях для забезпечення поваги до європейських цінностей та підтримки соціальної стабільності на основі балансу підвищення якості життя різних груп населення і формування їх свідомісно-ціннісних орієнтацій.

Повне уявлення про європейські підходи до забезпечення соціогуманітарної безпеки дає змогу скласти дослідження тенденцій і засад розбудови соціогуманітарного простору ЄС. Оскільки питання європейських цінностей є провідним із позиції забезпечення соціогуманітарної безпеки і цілком конкретно зафіксованим у нормах права РЄ і ЄС, для практики модернізації публічного управління в Україні має значення вивчення міжнародної документальної бази з метою забезпечення максимально повної імплементації європейських стандартів у вітчизняну управлінську практику процесами суспільного розвитку і безпеки, ґрунтуючись на їх ціннісному вимірі.

Каталізована Другою світовою війною динамічність змін у системі ціннісних орієнтацій призвела до актуалізації концепту людиноцентризму. Випробування війни повернули європейське співтовариство до ідей А. Бріана і початку розбудови об'єднаної Європи на “принципово нових засадах економічної, політичної та ціннісної консолідації різних держав і народів” [3]. Фундаментальною основою європейських цінностей стали права та свободи людини і громадянина, соціальна справедливість та рівність усіх перед

законом, які, ґрунтуючись на конституційних традиціях і міжнародних зобов'язаннях європейських держав, знайшли правове закріплення в установчих договорах ЄС, Європейській конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Соціальних хартіях, прийнятих Європейським Співтовариством і РЄ, та інших документах. Саме з огляду на роль і місце цінностей в життєдіяльності Євросоюзу, Професор д-р Е. Штратеншульте, керівник Європейської академії (Берлін), назвав ЄС співтовариством цінностей [4].

У Договорі про Європейський Союз після внесення змін, відповідно до Лісабонського договору, положення про цінності Союзу викладено в окремій статті. Так, відповідно до ст. 2 Договору "Цінності Союзу", ЄС заснований на цінностях поваги до людської гідності, свободи, демократії, рівності, верховенства права і поваги до прав людини, включаючи права осіб, що належать до меншин. Ці цінності є спільними для держав-членів у суспільстві, де переважають плюралізм, недискримінація, терпимість, справедливість, солідарність і рівність між жінками і чоловіками [5].

Трансформація цінностей у постбіполярному світі неминуче призвела до пошуку, відродження та утвердження нових колективних і індивідуальних цінностей. Аналіз документальної бази ЄС доводить, що права і свободи людини були і залишаються базовою цінністю Союзу, водночас, позначені глобалізаційними модифікаціями, вони зазнали змін у сприйнятті і значно ширше розглядаються на наднаціональному і національному рівнях. Тому політичні, соціальні та економічні права громадян ЄС зафіксовано в окремому документі – Хартії основних прав Європейського Союзу, яка набула юридичної сили з набранням чинності Лісабонського договору.

Ухвалення цієї хартії стало результатом спеціальної процедури за участі Європейського парламенту, Європейської ради і Європейської комісії, яка не має прецедентів в історії ЄС. У Хартії основних прав Європейського Союзу цінності як права, свободи і принципи сформульовані у категоріях поваги і недоторканості гідності людини; прав і свобод людини, зокрема поваги приватного і сімейного життя, захисту відомостей особистого характеру, свободи релігійних поглядів, інформації, професійної діяльності, права на освіту тощо; рівності, що передбачає рівність у правах, недопущення дискримінації, культурне, релігійне та мовне різноманіття, захист прав вразливих груп населення тощо; солідарності, що визначається низкою трудових прав, правом на соціальне забезпечення і соціальну допомогу, охорону здоров'я, довкілля тощо; громадянства, що розкривається крізь призму права обирати та бути обраним, належного управління, доступу до документації, допомоги омбудсмена тощо; а також правосуддя як основи правової держави.

Гідність людини, свобода, рівність і солідарність названі неподільними і загальними цінностями, на яких ґрунтується ЄС, базуючись на принципах демократії та правової держави. Засновуючи громадянство ЄС, створюючи простір свободи, безпеки та правосуддя, Євросоюз робить людину основою своєї діяльності. Водночас, закріплюючи спільні цінності, ЄС визнає національні культурні традиції і особливості в організації системи публічного управління. У Хартії основних прав Європейського Союзу закріплено: "Європейський Союз сприяє збереженню і розвитку цих спільних цінностей за поваги до різноманіття культур і традицій народів Європи, рівно як і до національної самобутності держав-членів та організації їх публічної влади на національному, регіональному і місцевому рівнях" [6].

Відаючи належне вказаній вище Хартії, дослідники одностайні у думці, що вона стала першим юридичним документом, який мав на меті повне регулювання прав людини на наднаціональному рівні.

Надійний інструментарій для впровадження цінностей ЄС надав Лісабонський договір, який зафіксував цілі та цінності ЄС щодо підтримки миру, демократії, дотримання прав людини, правосуддя і верховенства права, сталого розвитку. У ст. 3 цього договору закріплено гарантії, що ЄС:

- забезпечуватиме людям простір свободи, безпеки і правосуддя без внутрішніх кордонів;

- працюватиме для сталого розвитку Європи на основі збалансованого економічного зростання, висококонкурентоспроможної соціальної ринкової економіки, спрямованої на повну зайнятість і соціальний прогрес із високим рівнем захисту навколишнього середовища;

- боротиметься проти соціального відчуження і дискримінації, сприятиме соціальній справедливості та соціальному захисту;

- сприятиме економічній, соціальній та територіальній згуртованості й солідарності держав-членів; підтримуватиме та поширюватиме цінності ЄС за його межами і робитиме свій внесок у мир, безпеку, сталий розвиток Землі, солідарність та взаємоповагу серед народів, вільну і чесну торгівлю та подолання бідності;

- робитиме внесок у захист прав людини, зокрема прав дитини;

- суворо дотримуватиметься і розвиватиме міжнародне право, найперше дотримуючись принципів Статуту ООН [7].

Після набуття чинності Лісабонського договору інституційно-правові межі зовнішньополітичного механізму довели особливості політичної суб'єктності ЄС, що полягає у використанні невоєнних інструментів зовнішньої політики, які підтвердили свою ефективність у забезпеченні політичної присутності ЄС та його спроможності здійснювати вплив на формування правил взаємодії у світі. Як зазначає М. Гнатюк, реалізувати структурний вплив Євросоюзу у виконанні зовнішньополітичних завдань дає змогу наголосити на необхідності дотримання універсальних цінностей, насамперед прав людини [8].

Неможливо не наголосити на ціннісній компоненті формування Європейського адміністративного простору. Спільні соціальні і культурні цінності є елементом у низці інтегрованих компонентів поряд із спільними стандартами діяльності публічних адміністрацій, правовими нормами, національними адміністративними традиціями тощо, що забезпечують цілісність Європейського адміністративного простору як управляючої системи відносно діяльності окремих публічних (державних) адміністрацій [9]. Слушним видається твердження В. Гусева про те, що у системі і процесах державного управління цінності мають першочергове значення, виступаючи “соціально значущими орієнтирами діяльності суб'єктів державного управління” і будучи підставою для вибору цілей [10]. Відтак, в умовах реформування системи публічного адміністрування в Україні питання трансформації його ціннісних засад є одним із факторів європейської інтеграції, тому пошук механізмів формування та впровадження європейських ціннісних імперативів потребує ретельної уваги з боку органів державної влади і управління України як суб'єктів забезпечення соціогуманітарної безпеки.

Новою парадигмою у сфері міжнародних відносин з позиції поширення європейських цінностей стала Угода про асоціацію України і ЄС. У документі зазначено,

що “спільні цінності, на яких побудований Європейський Союз, а саме: демократія, повага до прав людини і основоположних свобод та верховенство права, також є ключовими елементами цієї Угоди” [11]. В умовах зламу традиційних підвалів життя це положення є важливим з огляду на історичній шлях нації і суспільства, а також перспективи розвитку системи забезпечення соціогуманітарної безпеки.

Вочевидь для України питання цінностей залишається надзвичайно актуальним, незважаючи на те, що європейські цінності уже давно стали визнаним об’єктом у публічному адмініструванні. Будучи членом Ради Європи, Україна має статутні зобов’язання щодо забезпечення демократії, захисту прав людини, забезпечення верховенства права; підписавши Угоду про асоціацію з ЄС, Україна зобов’язалась розвивати відносини з ЄС на спільних цінностях; європейські цінності як фундаментальні знайшли відображення у Конституції України. Водночас попри політичне визнання і закріплення європейських цінностей у законодавстві України, без їх розгляду в темпоральному модусі репрезентації, формування цілісного і глибокого уявлення суспільства про європейські цінності, виявлення причинно-наслідкових зв’язків рівня впровадження та розуміння категорії “цінності” і якості людського буття, юридично закріплені норми не впливають на трансформацію моральних засад особистості, окремої соціальної групи, суспільства в соціогуманітарному просторі.

Результати соціологічного дослідження “Українське суспільство та європейські цінності”, проведеного у квітні – травні 2017 р. Інститутом Горшеніна у співпраці з Представництвом Фонду ім. Фрідріха Еберта в Україні та Білорусі (яке фактично співпало в часі зі схваленням Радою ЄС рішення стосовно безвізового режиму з Україною (11 травня 2017 р.), спільним підписанням Президентом Європейського Парламенту і Міністром внутрішніх справ та національної безпеки головуючої у Раді ЄС Мальти законодавчого акту (17 травня 2017 р.) та його опублікуванням (22 травня 2017 р.), що супроводжувалось активним інформуванням суспільства про досвід держав-членів ЄС і прогрес країни у європейських прагненнях), підтвердили гіпотезу стосовно фрагментарного і суперечливого уявлення українців про європейські цінності [12].

Поділяючи основні ціннісні орієнтири європейської спільноти, такі, як свобода віросповідання, верховенство права, демократія, особиста свобода, мир, права людини, рівність, самореалізація, солідарність, толерантність, цінність людського життя, українці демонструють різне до них ставлення. Якщо на заході України респонденти, маючи цілісне уявлення про європейські цінності, розуміють їх у контексті поважного сприйняття усіма членами суспільства і державою, то у центрі, на півдні та сході України переважає патерналістське ставлення до цих цінностей [13].

Розподіл респондентів за чотирма групами: прибічники ЄС (51,6%), прибічники Митного Союзу (10,2%), противники інтеграції як з ЄС, так і ТС (23,3%), ті, хто не визначився із відповіддю (8,8%) [14], показує пріоритет європейського вектору у виборі українського суспільства. Водночас потребує уваги факт, що зростає частка людей, які скептично ставляться до інтеграції країни як європейської, так і з євразійськими структурами (Митний союз), (з 7,2% у 2014 р. до 25,4% у 2017 р.). На півдні України таку позицію висловили 33,9% респондентів, водночас третина опитаних у центрі, на півдні та сході України дотримуються цієї ж думки [15]. Дослідники пояснюють це розчаруванням населення у політичних силах та їх неспроможністю у вирішенні соціально-економічних проблеми в країні, загрозойо розколу країни, агресією з боку Росії, уповільненою реакцією

ЄС на євроінтеграційні ініціативи України, конфліктами на ґрунті ставлення до історичних подій тощо.

На відсутності позитивного ставлення до європейської інтеграції великої кількості громадян України, незалежно від регіональних і вікових відмінностей, наголошує і Ю. Палагнюк [16].

Вочевидь, українське суспільство робить свій ціннісний вибір в умовах окупації АР Крим, агресії на сході країни і водночас стабілізації наслідків політичної і соціально-економічної кризи, проведення низки системних реформ у політичній, економічній, соціогуманітарній сфері, що власне є однією з вагомих причин перегляду соціально-моральних ідеалів і трансформації ціннісних орієнтацій. Однак потрібно визнати, що ситуація ускладнюється присутністю в інформаційному просторі великої кількості різних і суперечливих поглядів на європейські цінності та доцільність їх імплементації в українські реалії. Окрім того, прихильність до певних цінностей та ідеалів у поєднанні із впливами соціокультурного оточення залишається джерелом формування моделі поведінки як окремого індивіда, так і соціальних груп, що, зважаючи на контент, може працювати як на конструктив, так і стати загрозою соціогуманітарній безпеці.

В умовах недостатньої ефективності державної політики, з огляду на глобальні проблеми сучасності, протистояння культур, надмірне розшарування суспільства, громадяни, ґрунтуючись на власному соціальному досвіді, самостійно продукують шкалу цінностей та систему світоглядно-ціннісних орієнтацій, які часом спрацьовують на деструктивний суспільний розвиток. За таких умов завданням державної політики має стати вплив на формування системи світоглядно-ціннісних орієнтацій суспільства та кожного індивіда через задіяння всіх соціальних інститутів, виходячи з потреби переосмислення цінностей, аналізу європейського досвіду, подолання патерналістського соціокультурного геноципу і, врешті, формування власного бачення майбутнього і соціально активної моделі поведінки у кожного громадянина України. Підставами для вибору базових соціальних інститутів, що впливають на формування свідомісно-ціннісних орієнтацій суспільства, є фундаментальні потреби людини і спільні цілі, які ефективно та системно задовольняються цими інститутами, зокрема потреби в безпеці, захисті життя та благополуччя, соціальній згоді та справедливості, належному рівні якості життя, соціалізації та самореалізації, духовності та культурі тощо. Насамперед йдеться про комплекс соціальних інститутів, зокрема інститут політики, безпеки, економіки, освіти, культури, сім'ї, інформації, релігії тощо, з підвищенням ефективності регулятивної функції держави.

Європейські цінності: підтримка миру, демократії, дотримання прав людини, правосуддя і верховенство права, забезпечення сталого розвитку, соціальної згоди і захисту, які об'єднують базові потреби суспільства, необхідно актуалізувати у державній політиці, що створить усі передумови для європеїзації публічного адміністрування та підвищення ефективності політики у сфері забезпечення соціогуманітарної безпеки.

Окрема увага має приділятися публічному адмініструванню у сфері освіти і культури. На сучасному етапі розвитку суспільства знань освіта набуває пріоритетного значення, саме тому освіті, яка безпосередньо пов'язана із прийнятною у суспільстві науковою парадигмою, має належати провідна роль у конструюванні світогляду громадян України.

Формування європейської моделі Української держави повинно відображати зміни в ідеології українського суспільства як головного реалізатора європейських прагнень

громадян та контролера за впровадженням європейських стандартів в усі сфери життєдіяльності суспільства. На сьогодні потрібно пам'ятати, що поширенню у свідомості європейців прагнення до створення на добровільних засадах єдиної Європи сприяли демократичні ініціативи громадських рухів упродовж 1924–1950 рр. [17].

Для зміцнення української державності необхідно відпрацювати адекватні соціальну, освітянську, ідеологічну, культурну, інформаційну та інші. функції державної політики у сфері забезпечення соціогуманітарної безпеки, які б значно розширили розуміння, сприйняття і впровадження європейських цінностей у сучасних процесах соціогуманітарного розвитку.

Висновки

У парадигмальному просторі соціогуманітарної безпеки важливого значення набуває те, які політичні, соціальні, культурні імперативи домінуватимуть у суспільстві. Розвиток ЄС переконливо засвідчує, що процеси міжнародної, зокрема європейської, інтеграції визначаються сумісністю ціннісного простору і орієнтацій держав, які виявили наміри щодо інтеграції. При цьому надзвичайно важливо враховувати, що цінності, які поділяються суспільством, є головним чинником поглиблення інтеграційних процесів і взаємодії держав у сфері забезпечення соціогуманітарної безпеки і розвитку.

Соціогуманітарна концепція ЄС базується на системі цінностей, основою яких є принцип людиноцентризму. У ЄС цінності, з огляду на силу їхнього впливу на систему соціогуманітарної безпеки, виконують різноманітні функції. У штучному ідеально-типовому переліку доречно виокремити такі з них: політичну, що спрямована на забезпечення демократії, розвиток правової держави, протидію дискримінації, забезпечення громадянських прав і свобод людини; консолідує – формування європейської спільноти і спільного соціогуманітарного простору; інтегративну – згуртування європейського суспільства, збереження і поширення європейських цінностей; правову – забезпечення правосуддя, гарантування допомоги омбудсмена, захист прав людини і громадянина; економічну – формування соціально орієнтованої ринкової економіки, забезпечення збалансованого економічного зростання, повної зайнятості населення, добробуту, благополуччя, гарантування власності, подолання бідності; соціальну – досягнення соціальної злагоди, соціальне забезпечення і соціальна допомога, охорона здоров'я, підтримка інституту сім'ї, захист вразливих груп населення; культурну – збереження традицій, свобода релігійних поглядів, підтримка мовної політики, розвиток освіти, культури; інформаційно-комунікативну – забезпечення доступу до документації, взаємодії з громадянами тощо.

Ментальні імперативи українського суспільства стосовно сприйняття європейських цінностей зумовлені його історичним досвідом і традиціями, а також політичним, економічним, соціальним, культурним потенціалом. Формування у громадян України нової світоглядно-ціннісної системи пов'язано з апеляцією до перевірених часом базових європейських цінностей як основи соціогуманітарної безпеки, а також структурними змінами у суспільстві, руйнуванням і втратою у частини населення патерналістських морально-ціннісних орієнтирів. Подолання двоїстості у поглядах українського суспільства на європейські цінності, яке, динамічно трансформуючись, критично осмислює соціальну дійсність крізь призму загроз соціогуманітарній безпеці, має стати завданням системної і послідовної державної політики.

В умовах динамічності змін розвитку суспільства, пов'язаних із процесами європейської інтеграції і переосмисленням морально-ціннісних модифікацій соціогуманітарного простору, подальші наукові розвідки доцільно спрямувати на нормативно-правові аспекти впровадження європейських цінностей в Україні.

Список використаної літератури

1. Про Основні напрями зовнішньої політики України : Постанова Верховної Ради України № 3360-ХІІ від 02.07.1993 р. // Відомості Верховної Ради України. 1993. № 37. Ст. 379.
2. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Закон України № 1678-VII від 16.09.2014 р. // Відомості Верховної Ради України. 2014. № 40. Ст. 2021.
3. Європейський проект та Україна : монографія / А. В. Єрмолаєв, Б. О. Парахонський, Г. М. Яворська, О. О. Резнікова [та ін.]. К. : НІСД, 2012. С. 9.
4. Штратеншульте Е. Европейский Союз – просто и понятно. Факты и связи : Konrad-Adenauer-Stiftung. URL : http://www.kas.de/wf/doc/kas_17802-1522-13-30.pdf.
5. Consolidated versions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union // Official Journal. С 326. 2012. 26 October. URL : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A12012M%2FTXT>.
6. Charter of Fundamental Rights of the European Union (2000/C 364/01) // Official Journal of the European Communities. URL : http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf.
7. Treaty of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community, signed at Lisbon, 13 December 2007 // Official Journal of the European Union. Vol. 50. 2007. 17 December. URL : http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_2007.306.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2007:306:TOC.
8. Гнатюк М. М. Політична суб'єктність Європейського Союзу (інституційно-нормативні характеристики лісабонської моделі) : автореф. дис... д. політ. н. : 23.00.04 / Чернів. нац. у-т імені Юрія Федьковича. Чернівці, 2016. С. 18.
9. Зарубіжний досвід державного управління: доцільність і можливості застосування в Україні : наук. розроб. / авт. кол. : І. А. Грицяк, Л. А. Шереметьєва, К. К. Баранцева [та ін.]. К. : НАДУ, 2012. С. 12.
10. Гусєв В. О. Державна інноваційна політика: методологія формування та впровадження : монографія. Донецьк : Юго Восток, 2011. С. 534.
11. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони...
12. Українське суспільство та європейські цінності : звіт за результатами соціологічного дослідження, 2017. URL : <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/13570.pdf>.
13. Там само.
14. Там само.
15. Там само.
16. Палагнюк Ю. В. Державна євроінтеграційна політика України: теорія, методологія, механізми : монографія. Миколаїв : Вид-во: ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. С. 306.

17. Яковюк І. В. Правові основи інтеграції до ЄС: загально-теоретичний аналіз : монографія. Х. : Право, 2013. С. 45.

Стаття надійшла до редакції 30.06.2017

Схвалена до друку редколегією 14.07.2017

S. Horbatiuk

**SOCIAL AND HUMANITARIAN CONCEPTION OF THE EUROPEAN UNION:
VALUE-BASED SCALE**

This article defines the role of value-based component as a key element in social and humanitarian safety provision system on the basis of the EU legislation analysis. The task of the state to introduce European values into life of the Ukrainian society is determined taking into account European perspectives of Ukraine and contemporary conditions of social and humanitarian development of society.

Key words: social and humanitarian safety, public administration, European values, the European Union.